
VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2018)0231

Iraanis vangistatud ELi ja Iraani topeltkodakondsusega isikute olukord

Euroopa Parlamendi 31. mai 2018. aasta resolutsioon Iraanis vangistatud ELi ja Iraani topeltkodakondsusega isikute olukorra kohta (2018/2717(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Iraani kohta, eelkõige 25. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni ELi strateegia kohta Iraani suhtes pärast tuumakokkuleppe saavutamist¹, 3. aprilli 2014. aasta resolutsiooni ELi strateegia kohta Iraani suhtes², 17. novembri 2011. aasta resolutsiooni Iraani kohta – hiljutised inimõiguste rikkumiste juhtumid³ ning 10. märtsi 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu suhtumise kohta Iraani⁴,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone seoses ELi aastaaruannetega inimõiguste kohta,
- võttes arvesse ELi suuniseid surmanuhtluse, piinamise, väljendusvabaduse ja inimõiguste kaitsjate kohta,
- võttes arvesse ELi uut inimõiguste ja demokraatia strateegilist raamistikku ja tegevuskava, mille eesmärk on seada inimõiguste kaitse ja seire kõigi ELi poliitikavaldkondade keskmesse,
- võttes arvesse nõukogu 12. aprilli 2018. aasta otsust (ÜVJP) 2018/568⁵, millega pikendatakse Iraanis inimõiguste tõsise rikkumisega seotud piiravaid meetmeid ühe aasta võrra, kuni 13. aprillini 2019,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini ning Iraani Islamivabariigi välisministri Javad Zarifi 16. aprillil 2016 Teheranis tehtud ühisavaldust, milles lepiti kokku alustada inimõigustealast dialoogi ning korraldada ELi ja Iraani vahel vahetuskülastusi inimõigustega seotud küsimustes,

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0402.

² ELT C 408, 30.11.2017, lk 39.

³ ELT C 153 E, 31.5.2013, lk 157.

⁴ ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 163.

⁵ ELT L 95, 13.4.2018, lk 14.

- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku aastaaruannet ning ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo ja ÜRO peasekretäri 23. märtsi 2018. aasta aruandeid inimõiguste olukorra kohta Iraani Islamivabariigis,
  - võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
  - võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, millega Iraan on ühinenud,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et Iraani vanglates peetakse kinni mitut ELi ja Iraani topeltkodakondsusega isikut, sealhulgas Rootsi-Iraani teadustöötajat Ahmadreza Djalalit, keda süüdistati spioneerimises ja kes mõisteti pärast ebaõiglast kohtuprotsessi surma, kellel puudub juurdepääs advokaadile ja vajalikule arstiabile ning keda samal ajal ähvardab surmanuhtluse täideviimine ja kes kannatab kehva tervise käes;
  - B. arvestades, et Austria-Iraani kodanik Kamran Ghaderi viibis Iraanis ärireisil, kui ta vahistati ja mõisteti 10 aastaks vangi pärast seda, kui prokurör kasutas sunniviisiliselt saadud ülestunnistust; arvestades, et praegu hoitakse Iraanis vahi all ka Briti-Iraani kodanikku Nazanin Zaghari-Ratcliffe'i, kes töötab heategevusorganisatsioonis ja kellel on diagnoositud sügav depressioon; arvestades, et Briti-Iraani kodakondsusega akadeemik Abbas Edalat vahistati 2018. aasta aprillis ning talle esitatud süüdistustest ei ole seni veel teada antud;
  - C. arvestades, et jätkuvale tavale ELi ja Iraani topeltkodakondsusega isikuid vahistada järgnevad pikaajalised üksikvangistused ja ülekuulamised, nõuetekohase menetluse puudumine, konsulaarabi või ÜRO või humanitaarorganisatsioonide külastuste keelamine, salajased kohtuistungid, kus kinnipeetaval on piiratud juurdepääs õigusnõustamisele, pikad vanglakaristused, mis põhinevad ebamäärastel või täpsustamata „riikliku julgeoleku“ ja „spionaaži“ süüdistustel, ning riigi ametivõimude toetusel korraldatud kampaaniad, mis vangistatuid mustavad;
  - D. arvestades, et Iraan kui kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti osalisriik peaks mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadust ning väljendus-, ühinemis- ja rahumeelse kogunemise vabadust kooskõlas võetud kohustustega austama;
  - E. arvestades, et Iraan jätkab endiselt kodanikuühiskonna aktivistide, inimõiguste kaitsjate, keskkonnaaktivistide ja poliitiliste aktivistide vangistamist ning on hiljuti nende vahistamist sagendanud; arvestades, et inimõiguste kaitsjatele, ajakirjanikele ja poliitilistele aktivistidele esitatakse nende rahumeelse tegevuse eest aktiivselt süüdistusi;
  - F. arvestades, et Iraanis kinnipeetud topeltkodakondsusega isikutele ei ole alati võimaldatud advokaati ega õiglast kohtulikku arutamist; arvestades, et tegelikkuses koheldakse Iraanis topeltkodakondsusega isikuid vaid Iraani kodanikena, mis piirab välissaatkondade juurdepääsu riigis kinnipeetavatele kaasmaalastele ning kinnipeetavate juurdepääsu konsulaarkaitsele;
  - G. arvestades, et mitmel poliitvangil ja riiklikku julgeolekut ohustavates kuritegudes süüdistatud isikul polnud piisavat juurdepääsu arstiabile, millel olid tõsised tagajärjed;

1. mõistab hukka asjaolu, et Iraani ametivõimud vangistavad jätkuvalt ELi ja Iraani topeltkodakondsusega isikuid pärast ebaõiglasi kohtuprotsesse; nõuab nende viivitamatut ja tingimusteta vabastamist või rahvusvahelistele standarditele vastavat uut kohtumenetlust ning seda, et ametnikud, kes vastutavad nende õiguste rikkumise eest, võetaks vastutusele;
2. väljendab sügavat muret ELi ja Iraani topeltkodakondsusega isikute vahistamise pärast Iraani saabumisel ilma *prima facie* tõenditeta kuriteo toimepanemise kohta; rõhutab, et need vahistamised takistavad inimestevaheliste kontaktide võimalusi;
3. taunib asjaolu, et ELi ja Iraani topeltkodakondsusega isikuid peetakse Iraani vanglates kinni halbades tingimustes ja et neid sunnitakse sageli pärast piinamist ja ebainimlikku kohtlemist tegema ülestunnistusi;
4. kutsub Iraani ametivõime üles tagama Ahmadreza Djalalile täieliku juurdepääsu advokaadile ja ravile, kui ta seda soovib; nõuab tungivalt, et Iraani ametivõimud tühistaksid tema surmanuhtluse ning ta viivitamatult vabastaksid, nagu seda nõuab rahvusvaheline kogukond;
5. kutsub Iraani ametivõime üles tagama, et Kamran Ghaderi kohtuasi vaadataks uuesti läbi, kindlustamaks et austatakse tema õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, et viivitamata vabastataks Nazanin Zaghari-Ratcliffe, kellel on juba õigus ennetähtaegsele vabastamisele, ning tehtaks viivitamata teatavaks süüdistused Abbas Edalati vastu;
6. kutsub Iraani ametivõime üles austama süüdistatavate põhiõigust saada juurdepääs vabalt valitud advokaadile ja õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, arvestades Iraani rahvusvahelisi kohustusi, mis on sätestatud inimõiguste ülddeklaratsioonis;
7. mõistab usaldusväärsete teadete põhjal hukka piinamise ja muu julma kohtlemise, mis toimub eelkõige ülekuulamiste ajal, ning kutsub Iraani ametivõime üles austama vangide inimväärikust; mõistab hukka julmad ja ebainimlikud kinnipidamistingimused ning kutsub Iraani üles tagama, et kõik vangid saaksid nõuetekohast arstiabi;
8. palub kohtutel järgida õiglase kohtupidamise ja nõuetekohase menetluse põhimõtteid ning võimaldada kahtlustatavatel kasutada õigusnõustajat, anda neile juurdepääs konsulaarvisiitidele ning ÜRO ja humanitaarorganisatsioonide külastustele, samuti täielik juurdepääs ravile ja tervishoiuteenustele kooskõlas Iraani rahvusvaheliste kohustustega; kutsub Iraani üles astuma vajalikke samme õigusaktide muutmiseks, et tagada õiglane kohtumõistmine ja õigus advokaadile uurimisetapis ning lõpetada piinamise tagajärjel saadavad sunniviisilised ülestunnistused;
9. kutsub Euroopa välisteenistust ja komisjoni üles looma sisemise rakkerühma, et toetada ELi kodanikke, kes on kolmandates riikides surma mõistetud või osalevad ilmselgelt ebaõiglastes kohtuprotsessides, et suurendada nende riigi konsulaar- või diplomaatilistest teenistustest saadavat toetust;
10. kutsub Iraani ametivõime üles tegema koostööd ELi liikmesriikide saatkondadega Teheranis, et koostada nimekiri ELi ja Iraani topeltkodakondsusega isikutest, keda praegu peetakse Iraani vanglates kinni, ning jälgida tähelepanelikult iga konkreetset juhtumit, arvestades, et kodanike turvalisus ja nende põhiõiguste kaitse on ELi jaoks

äärmiselt tähtis;

11. nõuab, et vabastataks kõik Iraanis vangistatud inimõiguste kaitsjad ning lõpetataks nende hirmutamise;
12. tunneb heameelt asjaolu üle, et uimastitega seotud kuritegude puhul, mille eest karistatakse surmanuhtlusega, on nõudmisi süüdimõistvate kohtuotsuste osas karmistatud, mis on esimene samm Iraanis surmanuhtlusele moratooriumi kehtestamise suunas;
13. kutsub Iraani üles osalema suuremal määral rahvusvahelistes inimõigustealastes mehhanismides, tehes koostööd eriraportööridega ja erimenetluste raames, muu hulgas kiites heaks volitatud esindajate taotlused riiki sisenemiseks; nõuab tungivalt, et Iraani ametivõimud tagaksid eelkõige selle, et tulevasel ÜRO eriraportööril, kes tegeleb inimõiguste olukorra küsimustega Iraanis, oleks lubatud riiki siseneda;
14. toetab inimõigusi käsitlevaid arutelusid ELi-Iraani kõrgetasemelise dialoogi raames, mis käivitati pärast ühise laiaulatusliku tegevuskava sõlmimist; rõhutab, et EL peaks jätkuvalt kindlameelselt tõstatama Iraaniga inimõigustega seotud mureküsimusi nii kahepoolsetel kui ka mitmepoolsetel foorumitel;
15. kordab, et Iraan osaleb inimõigustealases dialoogis ning väljendab heameelt Iraani ametivõimude avatuse üle kõnealuse dialoogi pidamisel;
16. kutsub komisjoni asepresidenti ja kõrget esindajat üles tõstatama ametivõimudega küsimusi kinnipidamistingimuste ja inimõiguste rikkumiste kohta, ning eelkõige Iraanis vangistatud ELi ja Iraani topeltkodakondsusega isikute juhtumite kohta, et lõpetada julm ja ebainimlik kohtlemine Iraani vanglates; kutsub komisjoni asepresidenti ja kõrget esindajat ning liikmesriike üles tõstatama Iraani ametivõimudega järjekindlalt inimõigustega seotud mureküsimusi, sealhulgas poliitvangide ja inimõiguste kaitsjate olukorra ning väljendus- ja ühinemisvabaduse kohta;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile ning Iraani valitsusele ja parlamendile.